

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ
VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA
LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

2004 m. gegužės 11 d. Nr. 1060-1-58
Vilnius

SANTRAUKA

Valstybės biudžeto asignavimų valdytoja – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau tekste – Aplinkos ministerija) 2003 metais gavo 77702,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, iš kurių panaudojo 76966 tūkst. Lt.

Atliekant auditą Aplinkos ministerijoje bei pavaldžiose įstaigose, nenustatyta reikšmingų klaidų ir neatitikimų finansinėje atskaitomybėje ir naudojant valstybės biudžeto lėšas bei sudarant sandorius. Nustatyta klaidų ir neatitikimų, kurie neturėjo reikšmingos įtakos Aplinkos ministerijos sudarytai 2003 metų suvestinei finansinei atskaitomybei.

AUDITO UŽDUOTIS

Audito atlikimo pagrindas – Valstybės kontrolės 2003 m. gegužės 26 d. pavedimas Nr.1060-1 atlikti finansinį auditą Aplinkos ministerijoje.

Audito tikslas – nustatyti, ar Aplinkos ministerijos 2003 m. finansinėse ataskaitose pateikiama išsami, teisinga, tikra ir tiksli informacija ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, bei atlikti sandorių auditą, apimančių teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Audituojamo subjekto, Aplinkos ministerijos, adresas: A.Jakšto g. 4/9, LT-2600 Vilnius, identifikavimo kodas 8860237.

Audituojamu laikotarpiu Aplinkos ministerijai vadovavo ministras Arūnas Kundrotas, ministerijos administracijos vadovas buvo ministerijos valstybės sekretorius Arvydas Dragūnas, Finansų skyriaus vedėja – Danutė Mačiokaitė.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto ir ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančią turą, dalis.

Už finansinėje atskaitomybėje pateiktų duomenų teisingumą atsako institucijos vadovybė. Mūsų ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatyta tvarka.

AUDITO ATLIKIMO TVARKA

Auditą atlikome vadovaudamiesi Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais (Žin., 2002, Nr. 20-790; 2003, Nr.10-388).

Aplinkos ministerijoje audito metu atlikome išankstinį tyrimą, įvertinome bendros įstaigos vidaus kontrolės būklės pokyčius per 2003 metus, ištyrėme ir įvertinome turto (ilgalaikis bei trumpalaikis turtas, atsargos, finansinis turtas), pinigų, gautinų ir mokėtinų lėšų, išlaidų sričių vidaus kontrolę. Siekdami įgyvendinti audito tikslus ir sumažinti audito riziką, atlikome šių sričių savarankiškas audito procedūras pagal sudarytas audito programas. Savarankiškos audito procedūros atliktos taikant pavyzdžių atranką, todėl klaidų ir neatitikimų požiūriu įvertinome ne visas operacijas, o tik tas, kurios buvo atrinktos savarankiškų audito procedūrų atlikimui. Todėl yra rizika, kad audito metu galėjo likti nepastebėtų klaidų ir neatitikimų.

Atlikdami auditą taip pat patikrinome Aplinkos ministerijos 2004 m. vasario 19 d. raštu Nr. (1-7)-D8-1270 pateiktų ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso ataskaitinio laikotarpio pabaigos likučių ir buhalterinės apskaitos duomenų atitikimą, Biudžeto išlaidų sąmatų pagal programas įvykdymo 2004-01-01 apyskaitų duomenis ir kitų Aplinkos ministerijos sudarytų 2003 m. finansinių ataskaitų rodiklių teisingumą. Nėra nustatytos asignavimų valdytojų administruojamų pajamų buhalterinės apskaitos tvarkos, todėl Biudžetinių įstaigų pajamų, gautų už teikiamas paslaugas, įmokų į biudžetą 2003 m. sausio 1 d. apyskaitos (Forma Nr.9), kurioje nurodytos asignavimų valdytojo administruojamų pajamų faktiškos įmokos į biudžetą 29530,5 tūkst. Lt, rodiklių teisingumas nebuvo vertinamas.

Siekdami surinkti pakankamą įrodymų audito nuomonei dėl Aplinkos ministerijos 2003 metų suvestinės finansinės atskaitomybės pareikšti, šiai ministerijai pavaldžiose įstaigose, Jūrinių tyrimų centre, Alytaus, Panevėžio bei Vilniaus regionų aplinkos apsaugos departamentuose, įvertinome vidaus kontrolę ir riziką, atlikome turto, pinigų, gautinų ir mokėtinų lėšų, išlaidų ir pajamų už teikiamas paslaugas audito programose numatytas savarankiškas audito procedūras, kurių rezultatai taip pat pateikiami šioje ataskaitoje.

Audito metu surinkome pakankamai įrodymų audito nuomonei dėl Aplinkos ministerijos 2003 metų suvestinės finansinės atskaitomybės pareikšti.

APLINKOS MINISTERIJOS 2003 METŲ FINANSINIAI RODIKLIAI

Lietuvos Respublikos Seimas Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Nr. IX-1227 (2003-07-03 įstatymo Nr. IX-1678 redakcija) Aplinkos ministerijai patvirtino 93750 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 62 „Dėl 2003 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (2003 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 935 redakcija) Aplinkos ministerijai patvirtinti valstybės biudžeto asignavimai paskirstyti 11 programų vykdyti. Įskaitant specialiųjų programų lėšų likučius, Aplinkos ministerijos patikslintos 2003 metų biudžeto išlaidų sąmatos suma – 105053 tūkst. Lt. Per 2003 metus Aplinkos ministerija ir jai pavaldžios įstaigos gavo 77702,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, iš kurių panaudojo 76966,6 tūkst. Lt. Gauti valstybės biudžeto asignavimai pagal vykdomas programas panaudoti taip: Bendros aplinkos politikos formavimas ir įgyvendinimo koordinavimas, įskaitant pasirengimą narystei Europos Sąjungoje 31723,6 tūkst. Lt; Specialioji aplinkos apsaugos rėmimo programa 5004,5 tūkst. Lt; Būsto ir techninio normavimo sistema 399,7 tūkst. Lt; ISPA aplinkos programos administravimas 862,7 tūkst. Lt; Specialioji bendrųjų miško ūkio reikmių finansavimo programa 12539,6 tūkst. Lt; Pesticidų tvarkymas 1400,0 tūkst. Lt; Specialioji lėšų, gaunamų už teikiamas mokamas paslaugas, programa 359,0 tūkst. Lt; Specialioji Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programa 9274,5 tūkst. Lt; Valstybinio aplinkos monitoringo ir upių baseinų valdymo programa 4330,9 tūkst. Lt; Europos Sąjungos PHARE paramos bendrojo finansavimo programa 3169,6 tūkst. Lt; Europos Sąjungos ISPA paramos bendrojo finansavimo programa 7902,5 tūkst. Lt.

AUDITO REZULTATAI

Aplinkos ministerija

Reikšmingų klaidų ir neatitikimų, Aplinkos ministerijai sudarant 2003 metų finansinę atskaitomybę bei 2003 metais naudojant gautus valstybės biudžeto asignavimus, nenustatyta. Teisėtumo požiūriu įvertinus vykdant programas sudarytus sandorius, neatitikimų teisės aktų reikalavimams nebuvo nustatyta.

Audito metu Aplinkos ministerijoje pastebėta kai kurių finansinei atskaitomybei reikšmingos įtakos neturėjusių klaidų ir neatitikimų.

Atliekant darbo užmokesčio išlaidų savarankiškas audito procedūras buvo pastebėta, kad ministerijoje nepakankamai efektyviai veikia darbo laiko apskaitos vidaus kontrolės procedūros. Nustatyta atveju, kai darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenys nesutapo su ministerijos valstybės sekretoriaus potvarkiais dėl nemokamų atostogų suteikimo. Dėl šios priežasties vienam ministerijos valstybės tarnautojui už nemokamose atostogose būtą laiką priskaityta 0,3 tūkst. Lt darbo užmokesčio. Audito metu, atsižvelgiant į pateiktas pastabas, išleistas Aplinkos ministro 2003 m. gegužės 3 d. įsakymas Nr. D1-241 „Dėl darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo ir pateikimo finansų skyriui“, kuriame numatytos papildomos darbo laiko apskaitos vidaus kontrolės procedūros. Klaida, padaryta priskaičiuojant darbo užmokestį, 2004 m. gegužės mėnesį ištaisyta. Gražinta suma pervesta į valstybės biudžetą.

Audituojamu laikotarpiu (iki 2003-12-31) su Vilniaus apskrities viršininko administracija nebuvo sudaryta valstybinės žemės naudojimo sutartis dėl Aplinkos ministerijos faktiškai naudojamo žemės sklypo Vilniuje, A. Jakšto g. 4 / Kaštonų g. 9, dėl to Aplinkos ministerijos faktiškai naudojamas žemės sklypas nebuvo apskaitytas buhalterinėje apskaitoje. 2004 m. vasario 9 d. Aplinkos ministerija su Vilniaus apskrities viršininko administracija sudarė 0,1149 ha ploto valstybinės žemės sklypo panaudos sutartį Nr. K01/2004-173. Pagal panaudos sutartį gautas ilgalaikis turtas (žemės sklypas) 2004 m. vasario mėn. apskaitytas užbalansinėje sąskaitoje panaudos sutartyje nurodyta verte 71629 Lt.

Nustatyta klaidų ir neatitikimų 2003 metų finansinėje atskaitomybėje atskleidžiant informaciją.

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos atašė Lietuvos Respublikos misijoje prie Europos Bendrijų sąskaitoje banke 2004-01-01 buvo 24018,33 Lt biudžetinių lėšų likutis. Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse šis likutis nurodytas ne 8 eilutėje Biudžetinių lėšų sąskaitos banke, o 11 eilutėje Kitos lėšos. Likutis taip pat neparodytas Pažymoje apie išlaidų sąmatų vykdymo balanso likučius (forma Nr. 10).

Atsiskaitymų už trūkumus mokėtinų lėšų suma 35,9 tūkst. Lt, kuri apskaitoma subsąskaitoje Atsiskaitymai su biudžetu už kitas pajamas, sudarant Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balansą nurodyta ne mokėtinų lėšų atsiskaitymų su biudžetu eilutėje, o atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais eilutėje.

Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse nenurodytas tuomet faktiškai buvęs atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis gautinų lėšų likutis 0,2 tūkst. Lt ir ta pačia suma sumažintas atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis mokėtinų lėšų likutis.

Pagal Finansų ministerijos 2004-01-08 raštu Nr. (3.5)-6K-0400187 „Dėl 2003 metų valstybės biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo metinės suvestinės atskaitomybės sudarymo ir

pateikimo“ nustatyta tvarka, Paslaugų pajamų ir išlaidų sąmatos (specialiosios lėšos) vykdymo apyskaitą (forma Nr. 4) teikia valstybės institucijos ir įstaigos, gaunančios nuompinigių už valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomą kompensaciją. Aplinkos ministerija per 2003 metus į Finansų ministerijos sąskaitą pervedė 2020,80 Lt, gautų už valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomą, pajamų, tačiau dėl jų kompensacijos į Finansų ministeriją nesikreipė, kompensacijos negavo ir įstaigos veiklai finansuoti nepanaudojo. Nepaisant to, Aplinkos ministerija sudarė Paslaugų pajamų ir išlaidų sąmatos (specialiosios lėšos) vykdymo apyskaitą (forma Nr. 4), kurioje nurodytos 10 tūkst. Lt Aplinkos ministerijos 2003 metais gautos kitos pajamos ir 4,2 tūkst. Lt iš šių pajamų padarytos išlaidos, kurios įtrauktos į suvestinę atskaitomybę.

Aplinkos ministerijai pavaldžios įstaigos

Aplinkos ministerijai pavaldžiose įstaigose nustatyta klaidų ir neatitikimų, kurie neturėjo reikšmingos įtakos Aplinkos ministerijos sudarytai 2003 metų suvestinei finansinei atskaitomybei.

Alytaus regiono aplinkos apsaugos departamentas 2003 metais biudžeto asignavimus panaudojo nesilaikydamas asignavimų valdytojo patvirtintos išlaidų sąmatos ir tuo pažeidė Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 8 straipsnio 5 dalį. Nepanaudotus asignavimus ilgalaikio turto nuomai 0,3 tūkst. Lt panaudojo kitoms išlaidoms, tuo viršydamas šiam išlaidų straipsniui išlaidų sąmatoje patvirtintus asignavimus. Taip panaudoti asignavimus įstaiga galėjo tik asignavimų valdytojui atitinkamai patikslinus išlaidų sąmatą, tačiau į asignavimų valdytoją dėl išlaidų sąmatos patikslinimo nesikreipė.

Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamente ir Jūrinių tyrimų centre kasos operacijos vykdomos patalpose, kurios neįrengtos pagal Vidaus reikalų ministro 2001-02-05 įsakymu Nr. 49 patvirtintas Biudžetinių įstaigų kasos patalpų įrengimo rekomendacijas (Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių 20 punktą), todėl vykdant kasos operacijas yra pinigų praradimo rizika.

Alytaus, Panevėžio ir Vilniaus regionų aplinkos apsaugos departamentuose ne dėl visų faktiškai naudojamų žemės sklypų sudarytos žemės naudojimo sutartys. Nesilaikant Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo 9 ir 11 straipsnių nuostatų, Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentas Nekilnojamojo turto registre nėra įregistravę kai kurių faktiškai naudojamų pastatų bei statinių.

Alytaus, Panevėžio ir Vilniaus regionų aplinkos apsaugos departamentuose bei Jūrinių tyrimų centre buvo nustatyta neatitikimų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr.70 patvirtintai Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkai. Ne visas šių įstaigų

išsinuomotas arba pagal panaudos sutartis gautas ilgalaikis turtas buvo apskaitytas užbalansinėse sąskaitose.

Atsižvelgiant į valstybinių auditorių pastabas ir rekomendacijas, dalis klaidų ir neatitikimų Aplinkos ministerijai pavaldžiose įstaigose buvo ištaisyta. Įstaigų vadovams pateiktos Valstybės kontrolės rekomendacijos dėl likusių neištaisytų neatitikimų pašalinimo.

REKOMENDACIJOS

1. Sudarant Aplinkos ministerijos 2004 metų finansinę atskaitomybę pašalinti nustatytas klaidas ir neatitikimus.

2. Aplinkos ministerijoje naudojamą buhalterinės apskaitos programą pakoreguoti taip, kad būtų užtikrintas apskaitos principus ir taisykles bei faktinius duomenis atitinkantis informacijos atskleidimas finansinėje atskaitomybėje.

Finansinio audito 6-ojo departamento
direktorė

Audronė Davidavičienė

Finansinio audito 6-ojo departamento
vyriausiasis valstybinis auditorius

Rimvidas Aleliūnas

Susipažinome:

Aplinkos ministras

Arūnas Kundrotas

Aplinkos ministerijos valstybės sekretorius

Arvydas Dragūnas

Aplinkos ministerijos Finansų skyriaus vedėja

Danutė Mačiokaitė

